

Nesenie kríža - pozri *Cesta na Kalváriu*

tzv. **neskorá záhrada** - pozri *epikurejská škola*

neskoroantické umenie - Baleka: záverečné obdobie *antického umenia* medzi koncom 3.st. a koncom 5.st., ktoré tvorí základňu vývoja *byzantského umenia*, *ranokresťanského umenia*, *koptského umenia*, *židovského umenia* (pozri *Židia*, *Hebreji*), *islamského umenia*, *germánskeho* ai. umenia na území *Rímskej ríše*, ktorá sa 395 rozdelila na Západorímsku a Východorímsku ríšu (porovnaj a doplň termín neskoroantické umenie s heslami: *rímske umenie kresťanskej antiky*, *ranokresťanské umenie*, *helenistické výtvarné umenie*; termíny sa čiastočne prekrývajú, osobitne v prípade ranokresťanského umenia, najmä v časovom horizonte, a zvyčajne rozlišujú zameraním na určitú oblasť, napr. grécku, rímsku, alebo iným zameraním, prípadne jednoducho ide o iné označenie iným autorom); neskoroantické umenie odrazom obdobia veľkých spoločenských premien, viazané kontinuálnym aj diskontinuálnym vzťahom ku gréckej a rímskej umeleckej tradícii (pozri *grécke antické umenie*, *rímske umenie*), ale aj ku silným etnickým tradíciám provincií (pozri *rímske provincie*), ktoré nadobudli politickú, vojenskú a ekonomickú prevahu nad *Rímom* a Talianskom (> 324 bolo hlavné sídlo ríše prenesené z Ríma do *Konštantinopole*, čo vyjadřilo význam východnej časti a predznamenovalo delenie na Západorímsku a Východorímsku ríšu; v Západorímskej ríši sa od 402 stala hl. mestom *Ravenna*); kultúrny a umelecký vývoj bol rozdielny nielen v oboch ríšach, ale aj v jednotlivých oblastiach a prestalo existovať jednotné ríšske umenie (umenie rímskej antiky); prechodná fáza kladená zvyčajne do obdobia 170-280 a je charakteristická odklonom od grécko-rímskeho *klasického* výtvarného názoru; nastáva príklon k ornamentálnosti a výrazovosti (pozri *expresionizmus*), ktorá zodpovedala celkovej spiritualizácii života (*kresťanstvo*, *novoplatonizmus*, východné náuky), a sklon ku symbolickému podaniu; vývojové návraty k antickému odkazu (napr. 50.roky 3.st. počas vlády *Konštantína I. Veľkého*) nezmenili vývojové smerovanie;

1.sochárstvo: *podobizeň*, *reliéf historický* a *sarkofágové* sochárstvo vyjadřujú najlepšie tendencie nového výtvarného názoru: ústup od materiálového a optického rozrušovania tvaru (typické pre rímske antické umenie) a naopak postupná stereometrizácia foriem, ktoré sa vzdávajú klasického názoru a zrakovej skúsenosti (tieto tendencie sa potom vyhraňujú v kresťanskom umení raného stredoveku); tvar už neusiloval o vystihnutie individuálnosti (napr. rímsky portrét z čias cisárstva) ale obecnosti, typovosti a symbolickosti (napr. tzv.*Kolos z Barletty*); tento názor sa presadil vo figurálnych aj portrétnych námetoch (> typový portrét vládcov napr. na *minciach* je často obťažne stotožniteľný s individuálnou osobnosťou); napriek tomu sa udržal aj portrét nevzdávajúci zreteľa individuálne rysy portrétovaného; koncom 4.st. konštantínovský klasicizmus vystriedaný klasicizmom theodosiovským (Theodosius I. Veľký, 347-395, posledný panovník nad celou *Rímskou ríšou*); konštantínovský klasicizmus: otvor v strede očí, ktorý vpečatoval podobizni sústredenosť pohľadu; to práve chýba theodosiovskému portrétu); v 2.pol.5.st. nadobúda podobizeň až povahu *ikony* (typové zobrazenia prestávajú byť podobizňou a stávajú sa symbolom cisárskej moci (napr. podobizeň byzantskej cisárovnej Theodory z 2.štvrtiny 6.st.); v sarkofágovom sochárstve motívy nadobúdajú kresťanskú symboliku (napr. *páv* vo význame večného života), vedľa seba sa objavujú kresťanské aj predkresťanské nápisy, ale obsahová rozdielnosť predkresťanského a kresťanského umenia nebola ešte sprevádzaná rozdielnym výtvarným názorom; závažným dobovým rysom bolo *aditívne* zlučovanie prvkov, ktoré boli rozdielne svojím názorovým pôvodom; príznačné bolo zrieknutie sa *voľnej sochy* (typická pre antický umelecký názor), ktorej funkcia bola v ranom kresťanstve silne obmedzená; antická rímska tradícia sa najsilnejšie udržala v drobnom umení (*drevorezba*)

2.maliarstvo: štýlová premena nie je taká výrazná ako v sochárstve; rovnako ako v reliéfnom sochárstve sú výtvarne súbežné diela kresťanské a predkresťanské (napr. maliarstvo *katakomb*; 4.st.) umelecký vývoj neskoroantického umenia býva pojednávaný samostatne u jeho vývojových prúdov: *ranokresťanského umenia*, *byzantského umenia*, *koptského umenia*, *islamského*, *germánskeho* a Ď. umenia

neskororensančný sloh - pozri *manierizmus*

neskorý barokový klasicizmus - pozri *sloh vrkočový*

neslobodné umenia - staroveká predstava o druhoch umenia vyhranených neslobodným občanom; pozri *ars mecanices/mechanické umenia*

nesmrteľnosť –

Ako nesmrteľnosť sa označuje nemožnosť úmrtia, večný život vo fyzickej alebo spirituálnej forme. V užšom zmysle sa ako nesmrteľnosť označuje nemožnosť úmrtia vekom. Nesmrteľnosť je len hypotetická vlastnosť, ktorá nebola preukázaná, však sa často objavuje v mytológii, povestiach a tiež v kultúre. Niekedy je chápaná pozitívne, ale často je večný život považovaný za prekliatie.

Väčšina náboženstiev predpokladá, že ľudská bytosť sa skladá z tela, ktoré je smrteľné, a duša, ktorá je - alebo môže byť za určitých okolností - nesmrteľná. Po smrti sa duša oddelí od tela a odchádza do astrálneho sveta (raj, peklo, podsvetia atď.). V niektorých povestiach sa dokonca môže zosnulý vracat' do nášho sveta v podobe prízraku, zjavenie alebo iného nemrtného.

Niektoré mytologické bytosti sú nesmrteľné, napríklad antickí bohovia (na rozdiel od napr. Severských bohov). Personifikáciou nesmrteľnosti, večnosti je bytosť Aeternitas (lat. Večnosť). Za symbol nesmrteľnosti sa od pradávna užíva had, požierajúci vlastný chvost, zvaný Uroboros. Tiež bájný vták Fénix je nesmrteľný, pretože vždy sám seba upáli a znovu sa zrodí omladený zo svojho popola.

Ľuďom mal nesmrteľnosť zabezpečiť elixír mladosti; niektoré postavy z povestí boli takmer nezraniteľnej - známy je napríklad hrdina trójskej vojny Achilles, alebo severský drakobijec Sigurd. V stredoveku panovala viera v apoštola Jána, ktorý bude vládnuť svojej blaženej ríši až do posledného súdu. V období zámorských objavov sa niektorí moreplavci snažili ríši apoštola Jána nájsť, najmä v Afrike a Južnej Amerike.

Po nesmrteľnosti však ľudia spravidla netúžili a ak je nejaká osoba v povesti nesmrteľná, je to chápané ako prekliatie. Známa je povesť o večnom Židovi Ahasvera, ktorý sa vysmieval týranému Kristovi a za trest musí blúdiť svetom až do posledného súdu. Povesť je prvýkrát doložená v 13. storočí. [1]

Iným príkladom je Bludný Holanďan, kapitán lode, ktorý sa rúhal, keď plával v búrke, a preto sa musí navždy plaviť proti vetru.

Ak je nejaký človek zadumaný tak, že nevníma svoje okolie, hovorí sa o ňom, že premýšľa o nesmrteľnosti chrústa.

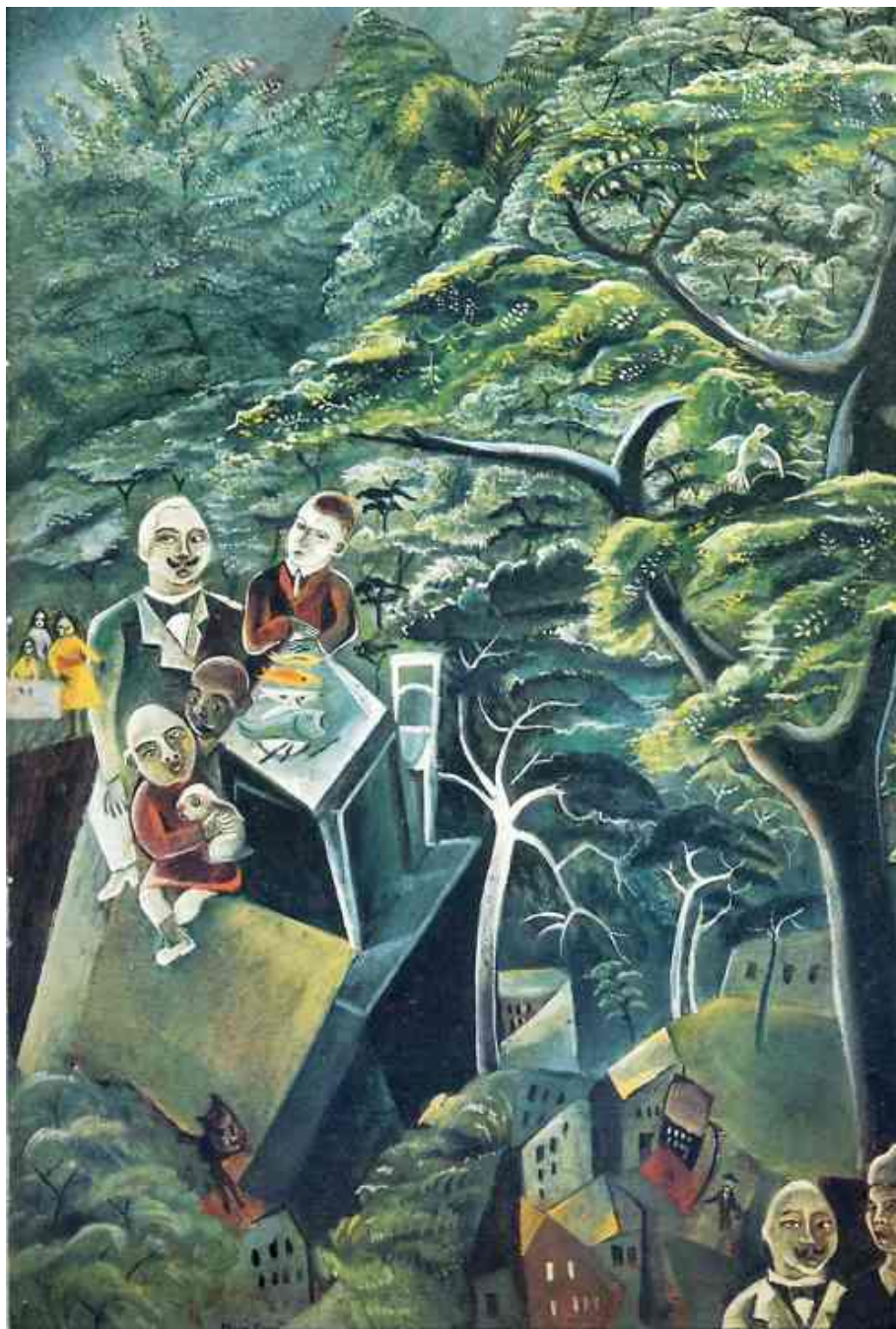
úzko súvisí s predstavou *fontány mladosti*; pozri *Styx*, *Hydra*, *Prométheus*; *skarabeus*, *páv*, *korytnačka*, *charista*, *milcham*; *luna*; *vzkriesenie*, *zmŕtvychvstanie*; *huba šťastia*, *imelo*, *píniová šuška*, *ambrózia*, *zlaté jabĺčka*, *broskyňa*, *borovica*, *cyprus* (Becker); *brečtan*, *fénix*, *broskyňa* (Biedermann); *víno*; *homofagia*/*ľudožrútsvo*; *Chidra*; *Šualu*/*Šou-lao*/*Starý muž z južného pólu*, *Šou-Sing*; *Idunn*; *Eliáš* (Heinz-Mohr); *Gilgameš*; *taoizmus*; *huba šťastia*; *jablká nesmrteľnosti*, *kameň mudrcov*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Immortalit%C3%A0>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Nesmrteľnost>

G. Romano: Alegória nesmrteľnosti (1520)

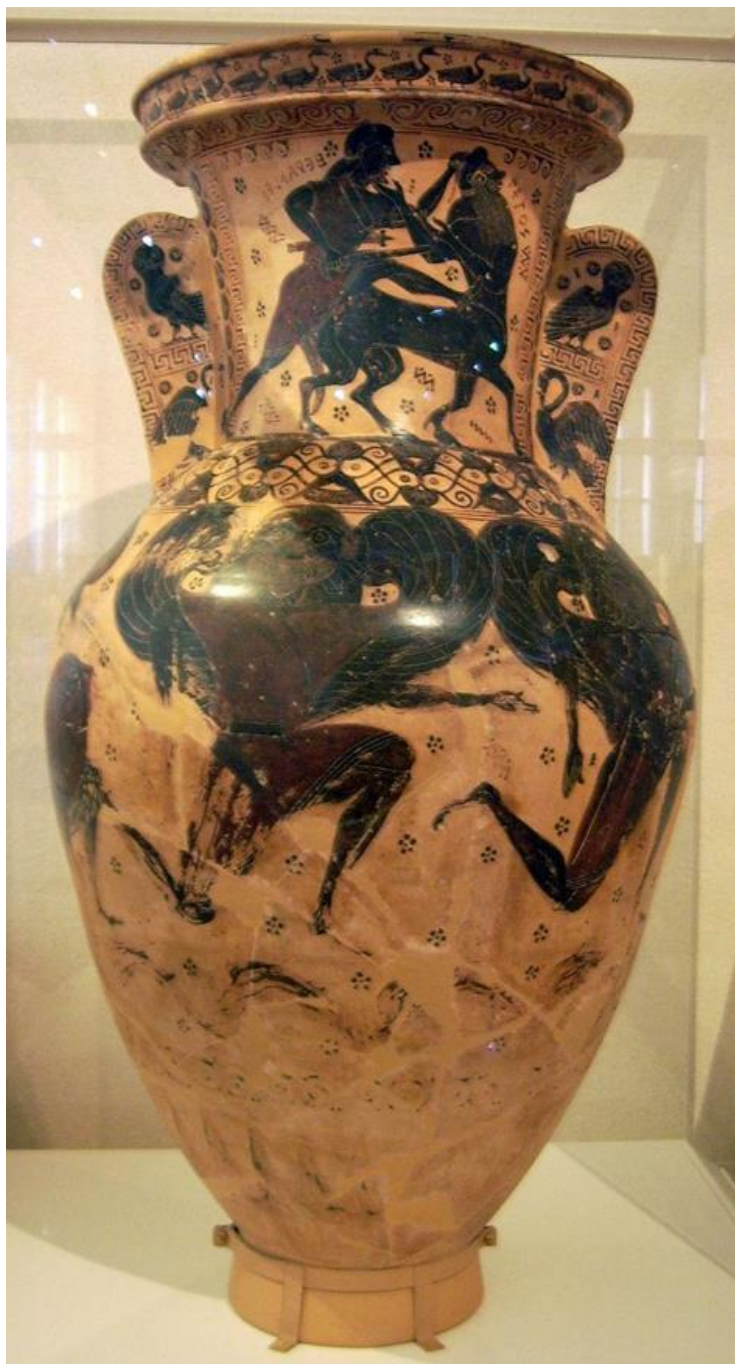
M. Ernst: Nesmrteľnosť

nespravoslivosť - v *alegórii*: *Iniustitia*; pozri *atribúty*, *symboly*, *alegérie* a *prirôvnania*

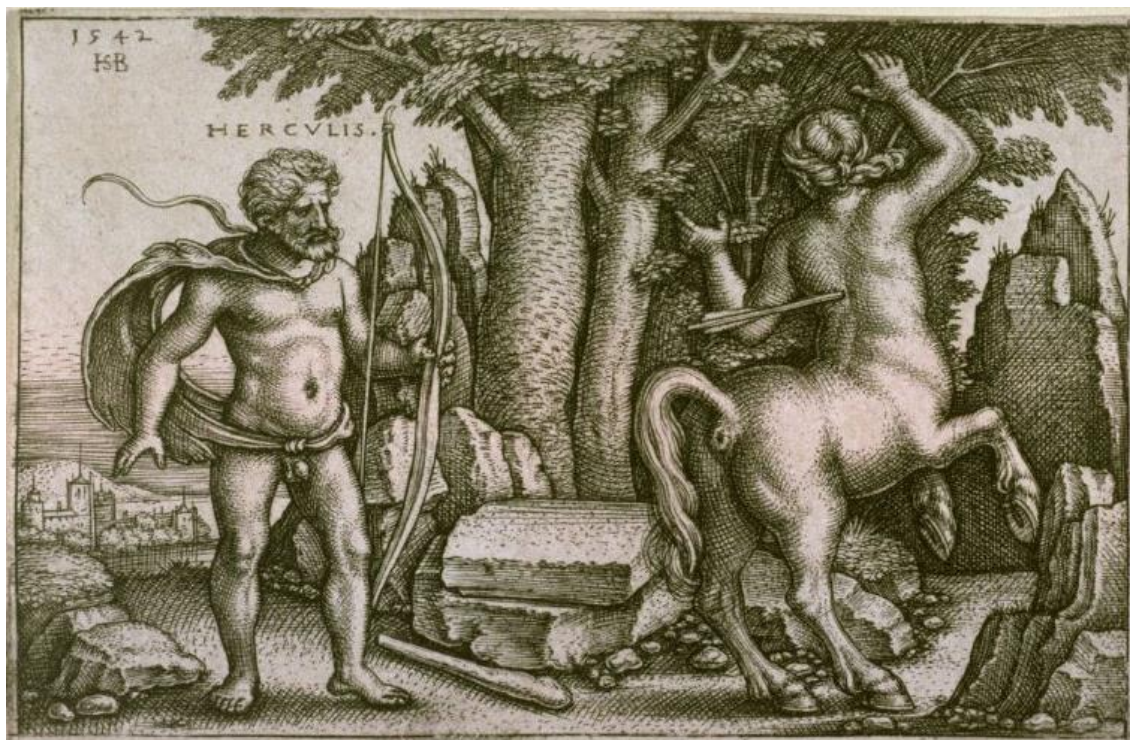
Nessos - *kentaur*, ktorý žil pri rieke Euene v Aiólíi a za poplatok prenášal cez rieku počestných; keď sa pokúsil uniesť *Héraklovi* mladomanželku *Deianeiru*, Hérakles ho zastrelil šípom otráveným krvou/žľčou *Hydry* (pozri príbeh s *Cheirónom*); umierajúci kentaur sa mu pomstil; poradil *Deianeire*, aby jeho krvou natrela z vnútornej strany Héraklov *plášť*, lebo tak si zachová jeho lásku; Hérakles dobrovoľne v neznesiteľných bolestiach opustil svet a *Deianeira* spáchala samovraždu; Rimania považovali Nessa za patróna prevozníkov a neskôr moreplavcov (jeho meno aj podoba na lodiach v Stredozemnom mori dodnes); (*vázové maliarstvo* - pozri *Nessova amfora*; antická socha z 3.-2.st.pr.Kr. vo florenstskej Uffizi; G.da Bologna, J.Bellini, P.P.Rubens, G.Reni, L.de Silvestre)

[http://it.wikipedia.org/wiki/Nesso_\(mitologia\)](http://it.wikipedia.org/wiki/Nesso_(mitologia))

<http://www.latribunedelart.com/l-oeuvre-grave-de-gilles-rousselet-graveur-parisien-du-xviie-siecle>

Maliar Ness: Tzv. Amfora Nessa. Zabitie kentaura Nessa Heraklom a Perseom. Perseus vyháňa Gorgony (attická čierno figurová keramika, 620-610 pr.Kr.)

B. Beham: Herkules a kentaur Nessos (rytina, 1542)

G. Reni: Nessos a Deianeira (1617-1621)

G. Rousselet podľa G. Reniho: Únos Deianeiry kentauirom Nessom

H. Rottenhammer: Hérakles, Déianeira a Kentaur Nessos (1600)

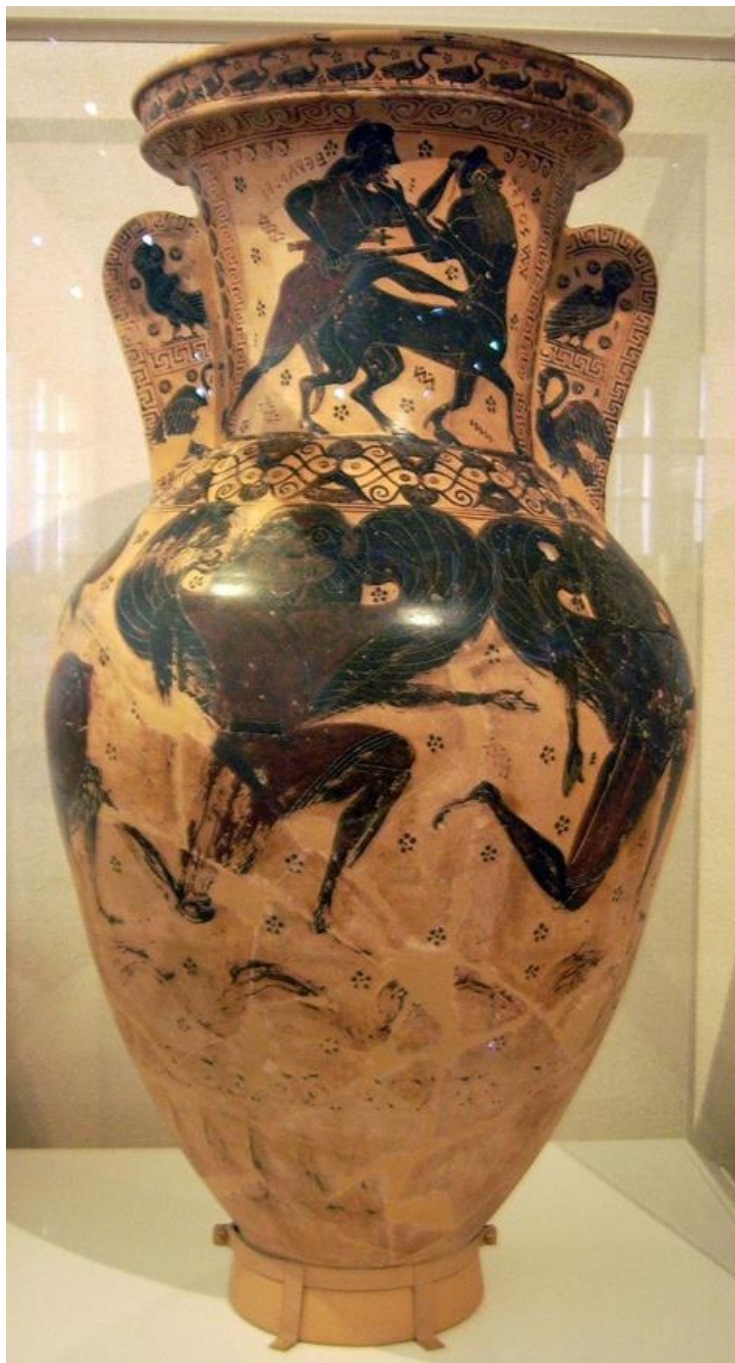
W. Panneels podľa P. P. Rubensa: Nessos unáša Deianeiru (lept, 1631)

S. Ricci: Hercules bojuje s kentaurem Nessom (freska, Palazzo Marucelli-Fenzi, Florencia, 1706-1707)

tzv. **Nessova amfora** - v súvislosti s heslom attická keramika: nádoby z tohto obdobia (650-610 pr.Kr.) sú veľmi nápadité, s dokonalou maľbou; celkom však zmizla farebnosť keramiky, ktorá teraz bude čierne biela (jej moderný názov je *šiesta technika*); tieto snahy keramikov súviseli s prvými pokusmi použiť namiesto čiernych postáv červené figúry; na začiatku týchto snáh je amfora Maliara Nessa, ktorá bola objavená v Aténach 615 pr.Kr. a je nazvaná Amfora Nessa; monumentálna váza

zachycuje scénu zabitia kentaura *Nessa* *Héraklom* a *Perseom* a scénu vyhnania *Gorgon* *Perseom*; nádoba je prevedená výhradne čierno figurálnou technikou; drobné kvetinové motívy prezrádzajú korintský vplyv, ktorý však už nie je dominantný (pozri *korintská keramika*, *orientalizujúce obdobie*)

Maliar Ness: Tzv. Amfora Nessa; Zabitie kentaura Nessa Heraklom a Perseom. Perseus vyháňa Gorgony (attická čierno figurová keramika, 620-610 pr.Kr.)

Nessova tunika - tunika napustená krvou kentaura Nessa, ktorú podala žiarlivá manželka *Deianeira* *Héraklovi*; pre neznesiteľné bolesti sa dal *Hérakles* na hore Oite zaživa spáliť; hranicu podpálil hrdina *Filoktetes*; neskoršie symbol neznesiteľnej bolesti

L. Giordano: Hercules na hranici (17.st.)

nestále farby - pozri *farby nestále*

nestálosť, nedôslednosť - v alegórii *Inconstantia*; pozri *Cnosti a Neresti*

Nesterov Michail Vasiljevič - (†1942); významný predstaviteľ náboženského symbolizmu v ruskom umení; bol žiakom Pavla Chistyakova v Imperialnej akadémii umenia, ale neskôr sa spojil so skupinou *Peredvižnici*; ako oddaný ortodoxný kresťan neprijal bolševickú revolúciu, ale zostal v Rusku až do svojej smrti; na maľoval rad portrétov; pozri *ruskí maliari 19.st.*, *ruskí maliari 20.st.*, *peredvižnici*, *ruskí umelci*, *ruskí maliari realistickí*, *ruskí portrétisti*, *ruskí krajinári*, *ruskí maliari žánroví*, *symbolistickí maliari*

https://en.wikipedia.org/wiki/Mikhail_Nesterov

https://www.google.sk/search?q=%D0%9D%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B2%+%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%80%D0%B5%D1%82%+%D0%98%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B0+%D0%A8%D0%B0%D0%B4%D1%80%D0%B0&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&imgil=3LxNb1QB2yAf8M%253A%253BONY5OyZ1AuokcM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fartpoisk.info%25252Fartist%25252Fnesterov_mihail_vasil_evich_1862%25252Fportret_skul_ptora_i_d_shadra%25252F&source=iu&pf=m&fir=3LxNb1QB2yAf8M%253A%252CONY5OyZ1AuokcM%252C_&usg=__zhTDnQwFsFRuO2nKTH

[wfn--
Fqnw%3D&ved=0ahUKEwi7k4jDoMHOAhUF1xoKHWSZAGoQyjcIKQ&ei=kJKwV7uLEYW
ua-SygtAG#imgc=8ulNuo6YGhgq0M%3A](#)

M. V. Nesterov: Dievča v kokošníku (1885)

M. V. Nesterov: Svätá Rus (1901-1906)

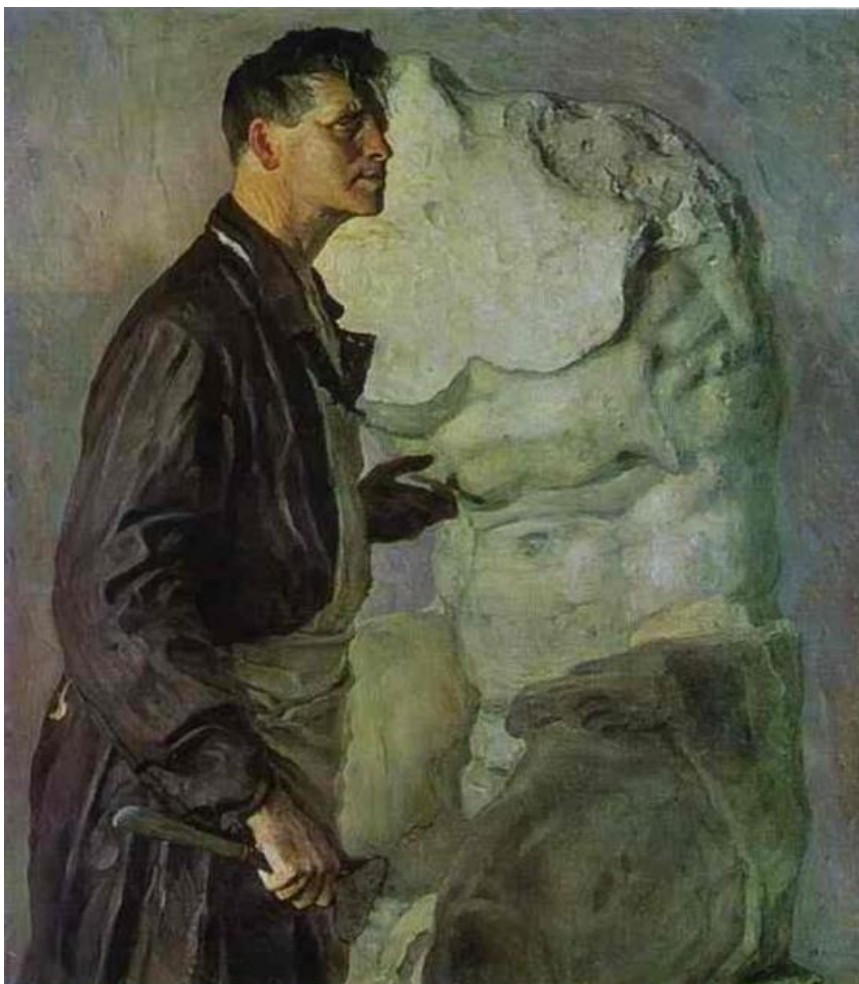
M. V. Nesterov: Rus. Duša ľudu (19.-20.st.)

M. V. Nesterov: Ak vezmeme závoj (1897-1898)

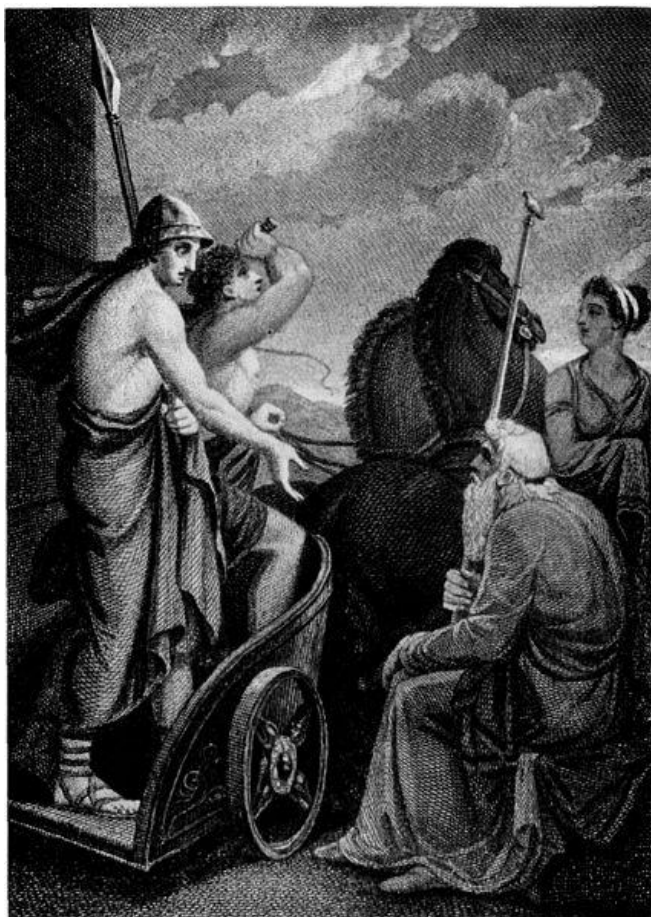

M. V. Nesterov: Ukrižovanie (1912)

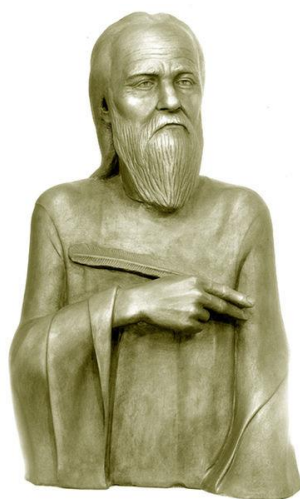
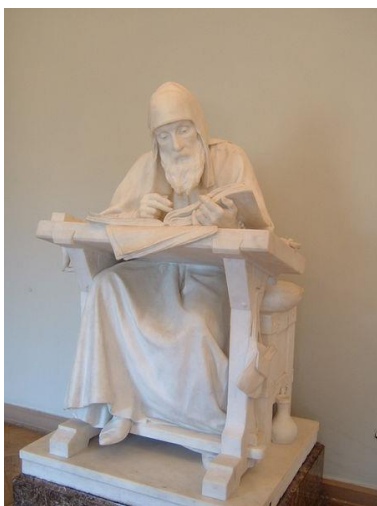
M. V. Nesterov: Portrét Ivana sochára Ivana Šadra (1934)

Nestor - gréc. Νέστωρ; v *gréckej mytológii* kráľ Pylu v krajine Peloponézu, najstarší hrdina *Trójskej vojny*, známy svojou výmluvnosťou; najstarší zo stotísicového gréckeho vojska; vládol už tretej generácii pylských obyvateľov a pamätal časy *Hérakla*; v mladosti sa preslávil tým, že zabil siláka *Ereutiálona* a vo vojne s *Elidou* hrdinu *Itymotea*; v Trójskej vojne bol považovaný za najobratnejšieho taktika a bol najlepším *Agamemnónovým* radcom; on prišiel na myšlienku, aby *Achilles* požičal svojmu priateľovi *Patroklovi* výzbroj, keď už sa sám nechcel z hnevu na Agamemnóna zúčastniť boja (táto rada umožnila zachrániť achájske loďstvo a vojsko v najťažšej chvíli Trójskej vojny, hoci mala za následok Patroklovu smrť); z Tróje sa Nestor šťastne vrátil, ale zahynul tam jeho syn *Antilochos*, keď vlastným telom zachytil oštep hodený na jeho otca; zriedkavo vyobrazovaný

H. Howard: Telemachos odchádzajúci od Nestora

Nestor - (†1114); mních Kyjevsko-pečorskej *lavry*, ruský letopisec; vo svojej „Povesti dávnych liet“ označil *Slovákov* za pôvodných *Slovanov*

M. Antokolski: Kronikár Nestor (1890)

Sergej Nikitin: Nestor (1985)

tzv. **Nestorov pohár** - mykénsky zlatý *pohár* zo 16.st.pr.Kr., ktorý sa až na svoje rozmery zhoduje s *Homérovým* popisom; nachádza sa v Národnom archeologickom múzeu v Athénach obdobne ako tzv. *maska Agamemnónova*; pozri *mykénske umenie*
nestriednosť - pozri *čistota a nevinnosť, vlk; plody (Hall); obžerstvo*

nesvornosť - v alegórii: *Discordia*; atribúty, symboly, alegórie a prirovnania

nešťastie, nezdar - pozri v ľudovej povere: *pavúk*; *prsteň*; *kôň*, *havran*, *lastovička*, *sova* (Biedermann); *oriešok*, *luniak* (Frotscher); *lemurovia/larvovia/zakuklenci* (Neškuda); *farebná symbolika*; „stopa *Večernice*“; *symboly číselné*: 13; *pohromy*; *Kuan-jin*; *jednorožec* (www); *opál*, *prsteň* (Baleka), *perleť*; *kódexy Mayov* (Jung); *bosorky/strigy/čarodejnice* (Beliana); *žaba* (Eurotelevízia); *menštruácia* (Eberhard); *klinec* (Lurker); *Kvetná nedeľa*; *Jiljí*, *Zuzana Rímska*; *zdar/úspech*

-v súvislosti s heslom *Paupertas*: lat. *paupertas* – „chudoba“; v renesancii nebola považovaná za cnosť, ale za zavinené nešťastie

-v *mongolskom umení* tisíc rokov nešťastia symbolizované krížovým ornamentom

A. Beham: Nešťastie (16.st.)

Petrarca Meister: Z chudoby do záhuby (drevoryt, 1520)

M. Jakabčic: Nešťastie (1967)

P. Picasso: Nešťastie

Nethuns - etruský boh prameňov a vôd, neskorší rímsky *Neptún*; pozri *bohovia vodní*

netopier - lat. *vespertilio*; ďalšie názvy *chauve-Souris*; angl. *bat*; pozri v ľudových mýtoch pozri *čert*; v *kresťanskom umení* pozri *anjel padlý*, *Charon*, *Superbia*, *Invidia*; ďalej pozri *Hypnos*; v čínskej mytológii pozri *Li-t'ie-kuaj*; v stredoveku *Azeman*; antika: *Harpye*; pozri *atribúty*, *symboly a alegórie*; *zvieratá*

Baleka v súvislosti s heslom *predkolumbovské umenie Mexika a Strednej Ameriky*: v *zapotéckom umení* boli najvýraznejším výtvarným prejavom urny pre svoj tvar a výzdobu; zobrazujú mýtické bytosti, najmä *jaguára* a *netopiera*, zvieratá významovo späté s božstvami dažďa a kukurice

Wensleydalová v súvislosti s heslom *mantichora*: *mantichora* vyzerá ako *lev*, ale má smrtonosný *škorpiónni* chvost, krídla ako *netopier* a ľudskú tvár

Zamarovský v súvislosti s heslom *Minyas*: v *gréckej mytológii* bola *Alkatoé* jedna z troch dcér kráľa *Minya* (ďalšie tri *Leukippe* a *Arsippe*); opovrhovali kultom *Dionýza* a za to ich premenil na *netopierov*; osudu unikla iba *Eteoklymene*, ktorá sa vydala za dediča iolského trónu *Aisona* a mala s ním syna *Iasona*, neskoršieho vodcu výpravy *Argonautov*; o *Mínyasových* dcérach sa hovorí ako o *Mínyadovných* či *Myniades*

- v stredovekých *bestiároch* monštrum v podobe vtáka so zubami; podľa *Plínia St.* (Natural history, 1.st.) svoje mláďatá nerodí z vajíec, ale priamo živé, kŕmi ich svojím mliekom a počas letu ich nosí vo svojej náruči; zhromaždené netopiere visia z vysokých miest ako strapce; keď jeden z nich spadne, všetci ostatní tiež klesajú; podľa Izidora zo Sevilly (Etymológia, 7.st.) je lietajúci štvornožec, pripomínajúci myš; svoj názov *vespertilio* má podľa toho, že vylieta za súmraku; vydáva zvuk podobnú význganiu; pozri *monštrum*

<http://bestiary.ca/beasts/beast250.htm>

<http://bestiary.ca/beasts/beastgallery250.htm>

Zapotécka pohrebná urna v tvare netopierieho boha Bat alebo jaguára (Oaxaca, 300-650)

Netopier (stredoveká miniatúra, Kongelige Bibliotek, Gl. KGL. S. 1633 4º, Folio 42V)

Netopier (Bibliothèque Municipale de Reims, ms. 993, Folio 160V)

Netopier (Koninklijke Bibliotheek, KB, KA 16, Folio 101R)

Netopiere (Morgan Library, MS M.81, Folio 54V)

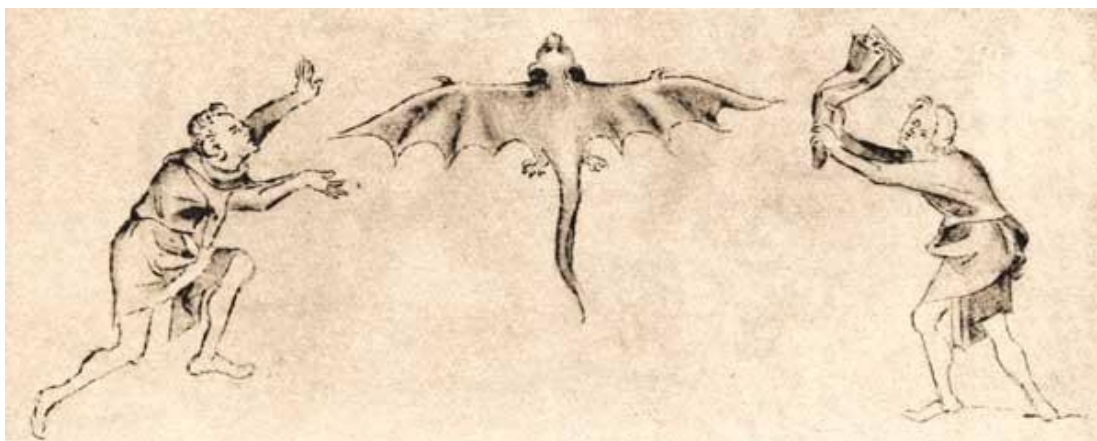
Netopiere (Northumberland bestiary, 1250-1260)

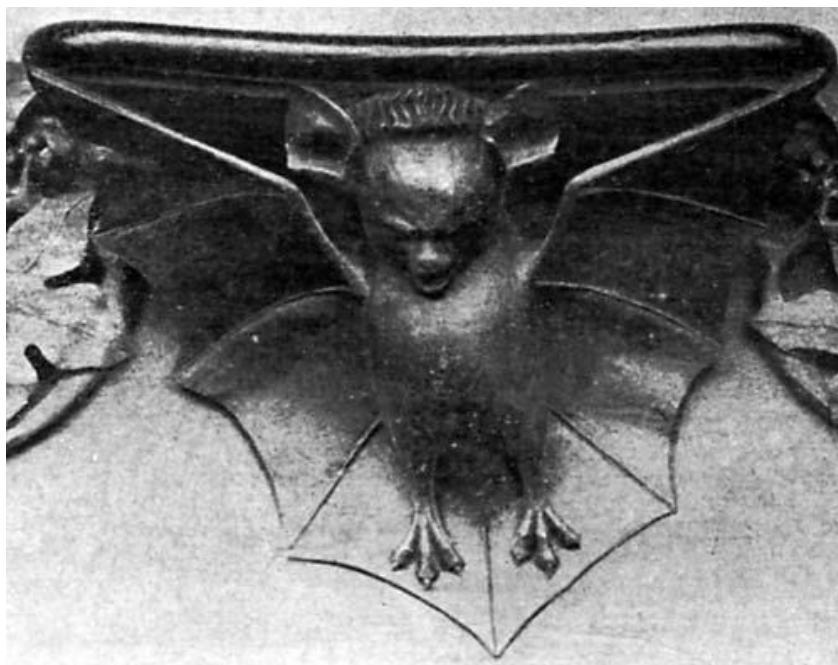
Netopiere lietajúce po hviezdnej oblohe (Museum Meermann, MMW, 10 B 25, Folio 34r)

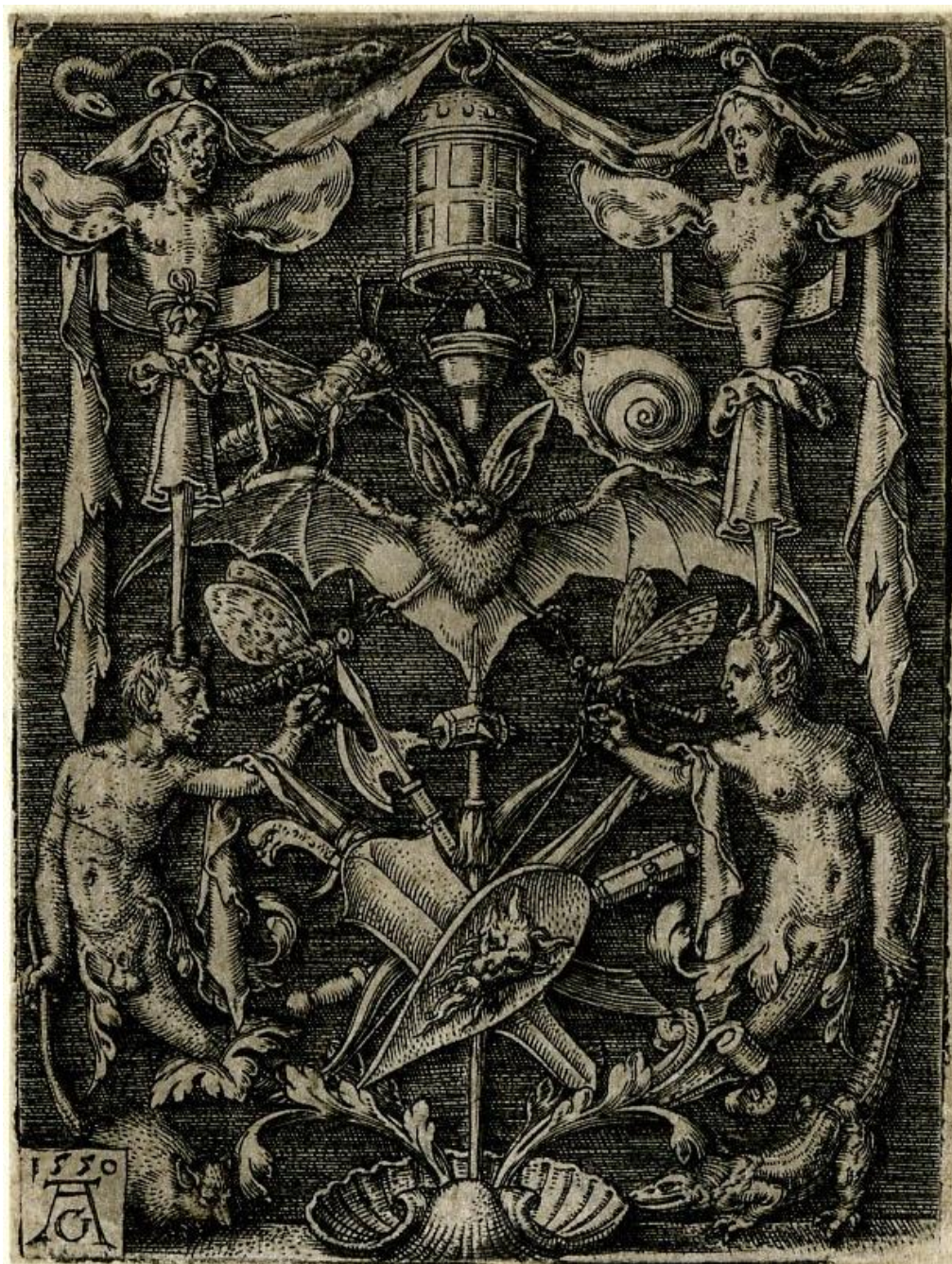
Muž prenasledujúci netopiera (Žaltár kráľovnej Mary, 1310-1320)

Dvaja muži naháňajú netopiera (Žaltár kráľovnej Mary, 1310-1320)

Netopier (drevorezba mníšskej lavice katedrály vo Welse, pol. 14.st.)

H. Aldegrever: Groteskný ornamentálny panel (1550)

J.-P. Le Bas podľa D. Teniersa: Pokušenie sv. Antona (kolorovaná medirytina, 1735)

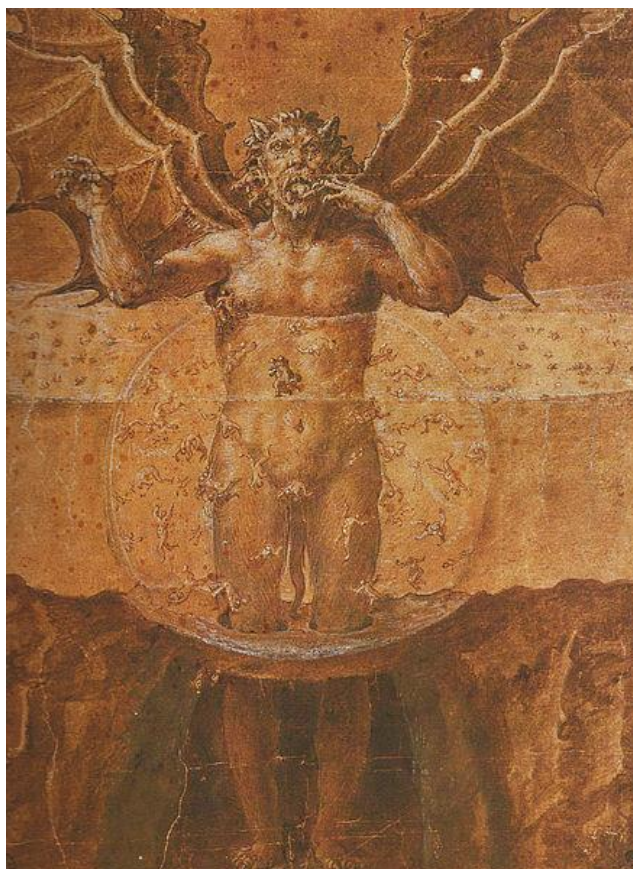
netopierie krídla - v stredovekom umení atribútom *démona*, *čerta*; pozri Harpye; Azeman, mantichora

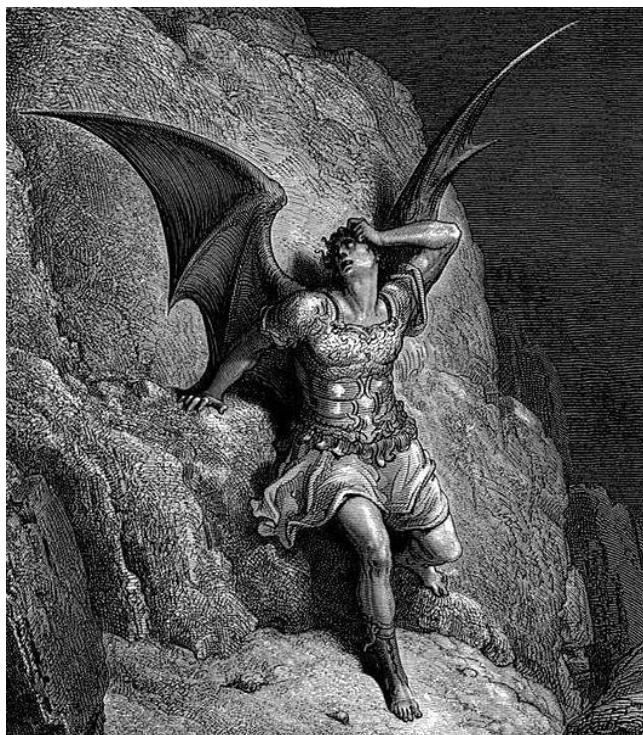
Chríľ v podobe démona (vysoký chór chrámu sv. Bartolomeja v Kolíne)

M. Pacher: Sv. Augustín a diabol (tzv. Retabulum Cirkevných otcov, 1471 a 1475)

J. van der Straet: Inferno (grisaille, 1587)

G. Doré: Satan (rytina k Miltonovmu Stratenému raju, 1866)

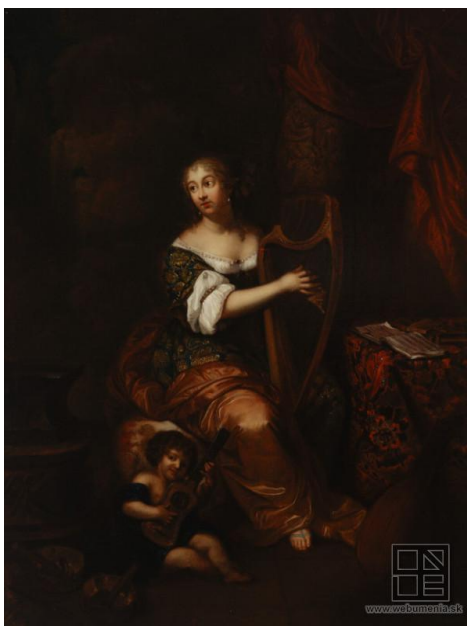

G. Doré: Satan (Božská komédia, Inferno, 1861-1868)

G. Doré: Erínye (Božská komédia, Inferno, 19.st.)

Netscher Caspar - pozri *Slovenskí maliari začiatku 19.storočia*

C. Netscher (autor predlohy): Madam de Montespan hrajúca na harfe (1900-1920)
C. Netscher (okruh autora): Zamyslená

Das **Neue Blumenbuch** - nem. – „*Nová kniha kvetín*“; herbár z roku 1680, ktorého autorkou bola nemecká maliarka a autorka *meditlačí*, neskoršie aj botanička *Mária Sybilla Merianová* (†1717); svojimi ilustráciami jej herbár výrazne ovplyvnil umeleckú tvorbu; zahrnoval aj nové rastliny poznané vďaka holandskému zámorskému obchodu a pobytu Merianovej v Suriname (sever Brazílie); pozri *dielo literárne*

Neue Sachlichkeit - nem. termín pre *novú vecnosť* zovšeobecnený v nemeckom *dejepise umenia*

Neuville Alphonse de - (†1885); francúzsky maliar a ilustrátor, jeden z predstaviteľov *akademizmu*, ktorý sa preslávil svojimi portrétmi vojakov a ďalšími obrazmi s vojnovou tematikou; ilustroval romány J. Verna

https://en.wikipedia.org/wiki/Alphonse-Marie-Adolphe_de_Neuville

Kapitán Nemo si prezerá obriu chobotnice z okienka ponorky na Nautilus (rytina z románu J. Verna: *Dvadsať tisíc míľ pod morom*)

Nieulandt II Willem van - (†1635); alebo Guiliam van Nieulandt, niekedy Nieuwelandt; holandský maliar, rytec *holandského zlatého veku umenia*, básnik a dramatik od Antverp

https://en.wikipedia.org/wiki/Willem_van_Nieulandt_II
<https://art.famsf.org/willem-or-guillaume-van-de-nieulandt>

W. van Nieulandt II: Pohľad na Forum Romanum (1.pol. 17.st.)

W. van Nieulandt II: Mlyn a cesta so štyrmi postavami (rytina, 16.-17.st.)

neumenie - antiumenie

neumatická notácia - notácia neumatická

neumy - doslovne – „pokynutie, znamenie rukou“

-stredoveké *notové písmo*, ktoré sa skladalo z bodov a čiar; neurčovalo výšku ani dĺžku tónov, ale naznačovalo iba stúpanie a klesanie melódie alebo jej zotrvávanie na jednom tóne; neумы sa používali najmä pre *liturgický spev*; vytvorilo sa niekoľko systémov tak v byzantskom ako latinskom cirkevnom okruhu; v západnej Európe boli neумы prenesené do linajkovej osnovy a tým získali intervalovú určitosť (*chorálna notácia*)

www: neумы sú prví predchodcovia modernej symbolickej hudobnej notácie; vznik v 8.st. z opotreby zaznamenať na papier liturgické piesne do *kancionálov*; neумы sú systémom bodiek a ťahov štetcom umiestneným nad textom piesne; hoci vyjadrovali hudobnú zložitosť, nedokázali presne vyjadriť výšku tónu, a preto mali význam čisto orientačný; naznačovali iba melodický pohyb, resp. vývoj melódie, napr. od tónu vyššieho k nižšiemu a naopak; nezaznamenávali ani metrum; záznam neumami bol zložitý; neумы slúžili pre toho, kto pieseň poznal než ako prostriedok presnej interpretácie; neумы tiež nemali presný značkový rámec, existovalo veľa rozdielov tak v homogénnom kultúrnom prostredí, tak medzi kultúrami; veľký rozdiel bol medzi neumami latinskými a byzantskými

názvov a významy niektorých neumatických značiek

punctata (bod) - jedna nota

clivis (declivis - naklonený) - dve noty, z ktorých druhá je nižšia

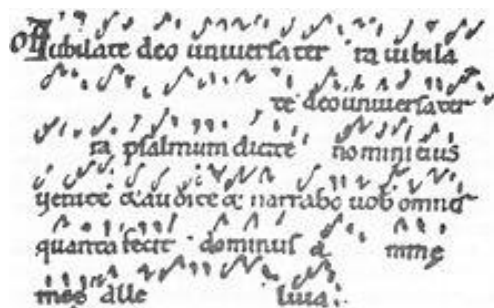
pes (noha) - dve noty, z ktorých druhá je vyššia

porrectus (porrigere - natáľhovať, do výšky vzťahovať) - tri noty, z ktorých druhá je nižšia

torculus - tri noty, z ktorých druhá je vyššia

climacus (z gréc.: klimax - rebrík, schody) - tri alebo viac zostupujúcich nôt

scandicus (scandere - stúpať) - tri alebo viac vzostupných nôt

skladba Iubilare deo universa terra
zapísaná neumami

Nieulandt II Willem van - (†1635); antverpský maliar a rytec holandského zlatého veku; pozri *holandskí maliari zlatého veku, holandskí grafici zlatého veku*

http://en.wikipedia.org/wiki/Willem_van_Nieulandt_II

<https://www.google.sk/search?q=Nieulandt+II+Willem+van&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=cWvBVJaJDMm3ygOS8oKwCA&ved=0CCcQsAQ>

W. van Nieulandt II: Balaam a oslica (rytina, 17.st.)

W. van Nieulandt II: Pohľad na Forum Romanum (1. Pol. 17.st.)

neutrálne farby/tóny - farby sivá, biela, čierna; *achromatické farby*

neutrálne pozadie - *pozadie neutrálne*

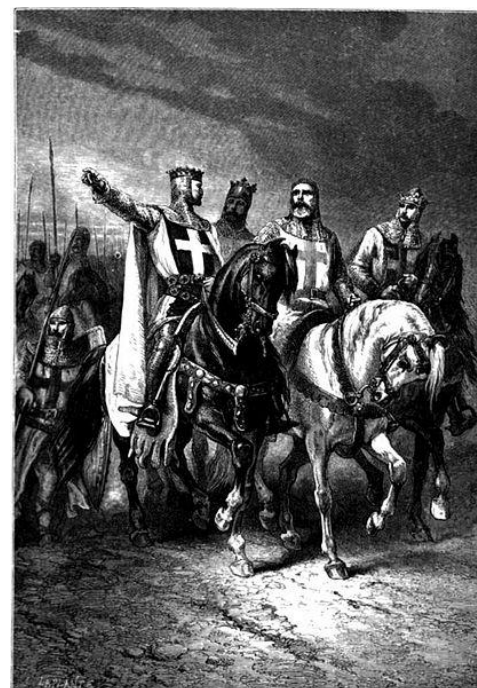
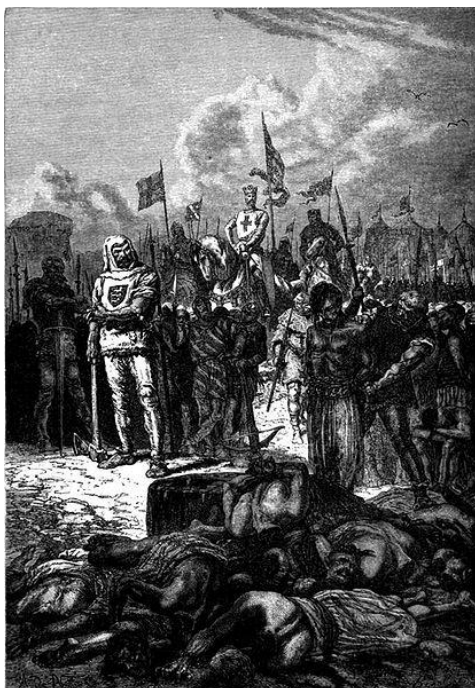
Neuville Alphonse-Marie-Adolphe de - (†1885); francúzsky maliar a ilustrátor, jeden z predstaviteľov akademizmu; známy predovšetkým portrétmi vojakov a inými obrazmi s vojnovou tematikou; pozri *francúzski maliari 19.st.*

http://en.wikipedia.org/wiki/Alphonse-Marie-Adolphe_de_Neuville

A.-M.-A. Neuville: Kresťania evakuovaní z Jeruzalema pod dohľadom Saladina (1883)

A.-M.-A. de Neuville: Richard Levie Srdce a lúči na ceste do Svätej zeme (1883)

A.-M.-A. de Neuville: Richard Levie srdce postílal Saracénov

A.-M.-A. de Neuville: Vodcovia prvej križiackej výpravy r. 1095 (1883)

A. De Neuville: Huni v bitke pri Chalons (ilustrácia z Dejín Francúzska od najstarších čias, 19.st.)

NG - Národní galerie v Praze